

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

Bakalářské kombinované studium

2009 - 2015

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Pavel Komžák

Přestupky proti občanskému soužití se zaměřením na oprávnění kontrolora v dopravních prostředcích při zajištění práva dopravce

Praha 2015

Vedoucí bakalářské práce:

JUDr. Jozef Bandžak, Ph.D.

JAN AMOS KOMENSKÝ UNIVERSITY PRAGUE

Bachelor Full.Time Studies

2009 - 2015

BACHELOR THESIS

Pavel Komžák

Offences against civil coexistence with focus on the authority of
a controller in means of transport when ensuring rights of a carrier

Prague 2015

The bachelor thesis work supervizor:

JUDr. Jozef Bandžak, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 20.2.2015

Pavel Komžák.....

Poděkování

„Tímto bych chtěl poděkovat svému vedoucímu bakalářské práce JUDr. Jozefu Bandžakovi, Ph.D. za odborné vedení, rady, podnětné nápady a za pomoc, kterou mi při zpracování práce poskytl.“

Anotace:

Tato bakalářská práce se zabývá pohledem na problematiku přestupků proti občanskému soužití. Popisuje postupy správních orgánů a základní analýzu o přestupcích, která plynule přechází k analýze přestupků na úseku proti občanskému soužití.

Bakalářská práce také analyzuje a zkoumá problematiku kontrolorů v prostředcích veřejné dopravy a jejich oprávnění za účelem zjištění totožnosti tzv. „černého pasažéra“, který se zdráhá poskytnout potřebnou součinnost, za účelem pozdějšího vymáhání pokuty a způsobené škody k zajištění práv dopravce.

Klíčové pojmy:

Černý pasažér, kontrolor, návrhový přestupek, občanské soužití, osoba blízká, přestupek, přestupkový zákon, správní orgán.

Annotation:

This bachelor work is focusing on the problematics of offenses against civil coexistence. It describes the steps of administrative authorities and basic analysis of offenses transitioning to analysis of offenses on the field of civil coexistence.

Bachelor work also analysis and compares the problematics of the public transport inspectors and their competency in the sceme of finding out identity of „stowaway“, who dares to cooperate in order to nobble later enforcement of the fee and caused damages in order to ensuring the rights of the carrier.

Key words:

Administrative authority, civil coexistence, close person, design misdemeanor, inspector, offense, offense law, stowaway.

Obsah

1. ÚVOD	9
2. HISTORICKÝ VÝVOJ PŘESTUPKŮ A PRAMENY	
PŘESTUPKOVÉHO PRÁVA	11
2.1 Prameny přestupkového práva.....	12
3. ŘÍZENÍ O PŘESTUPCÍCH	14
3.1 Přestupek.....	14
3.2 Správní orgány a účastníci řízení o přestupku	16
3.3 Řízení o přestupcích	17
3.4 Zahájení řízení	17
3.5 Účastníci řízení	17
3.6 Doručování a lhůty v řízení v přestupcích.....	18
3.7 Ústní jednání.....	18
3.8 Zajištění průběhu a účelu řízení.....	19
3.9 Rozhodnutí ve věci	22
3.10 Zvláštní druhy řízení.....	23
3.11 Opravné prostředky	25
4. PŘESTUPKY PROTI OBČANSKÉMU SOUŽITÍ PODLE.....	
USTANOVENÍ § 49 ZÁKONA Č. 200/1990 Sb., O PŘESTUPCÍCH ..	26
4.1 Skutkové podstaty přestupku proti občanskému soužití dle § 49 odst. 1 zákona č. 200/ 1990 Sb., o přestupcích	27
4.2 Návrhový přestupek.....	33
4.3 Sankce za přestupky proti občanskému soužití	35

5.	OPRÁVNĚNÍ KONTROLORA	38
5.1	Vznik smlouvy o přepravě.....	38
5.2	Přepravní kontrola	39
5.3	Možnosti kontrolora při zajišťování práva dopravce.....	41
6.	PRŮZKUM	45
7.	ZÁVĚR	50
8.	SEZNAM POUŽITÝCH PRAMENŮ	52
9.	SEZNAM TABULEK.....	55
10.	SEZNAM GRAFŮ.....	55
11.	SEZNAM OBRÁZKŮ	55
12.	SEZNAM PŘÍLOH.....	55

1. ÚVOD

Při výběru tématu své bakalářské práce na téma „Přestupky proti občanskému soužití se zaměřením na oprávnění kontrolora v dopravních prostředcích při zajištění práva dopravce“, jsem vycházel ze svého každodenního cestování prostředky pražské hromadné dopravy a současně mojí praxí, kdy pracuji u Policie ČR ve funkci vrchního inspektora. Velmi často mi je kladen dotaz, ať již od přátel nebo od osob, které přicházejí na naši služebnu, jaká oprávnění ke zjištění totožnosti má kontrolor v prostředcích hromadné dopravy, a co se stane, když nebudou s kontrolorem spolupracovat. Rozhodl jsem se, že téma mé bakalářské práce bude na toto téma a s přihlédnutím k běžným konfliktům mezi cestujícími a kontrolorem, kdy často dochází k přestupkům proti občanskému soužití, proto jsem se v práci detailněji zaměřil na problematiku přestupků proti občanskému soužití a řízení o přestupcích.

V teoretické části bakalářské práce je provedena pro lepší orientaci a pozdější porozumění postupu správních orgánů, základní analýza řízení o přestupcích, která v pozdější části plynule přechází k praktické části analýze přestupků na úseku občanského soužití, kde dále bude zkoumána problematika kontrolorů v prostředcích hromadné dopravy a jejich oprávnění za účelem zjištění totožnosti černého pasažéra, který nebude chtít poskytnout potřebnou součinnost při zjištění totožnosti, za účelem pozdějšího vymáhání pokuty a zajištění práv dopravce. Neslušné a urážlivé chování ze strany černého pasažéra bude komparováno s neslušným chováním kontrolora. Při vypracování bylo vycházeno z právní úpravy k 31. prosinci 2013, judikatury a z osobních praktických zkušeností z rozhovorů s kontrolory pražské městské hromadné dopravy.

Ve své práci se zaměřím na přestupky proti občanskému soužití a k jeho jednotlivým skutkovým podstatám, které budu analyzovat a v některých případech i komparovat s vlastními praktickými zkušenostmi. Přestupky proti

občanskému soužití jsou charakteristické tím, že využívají dvou institutů, kterými jsou „osoba blízká“ a „návrhový přestupek.“

V závěrečné části jsem provedl vlastní průzkum, který byl prováděn v květnu roku 2014, kdy jsem se náhodných spoluobčanů ptal na základní otázky týkající se přestupků proti občanskému soužití. Anonymní průzkum byl prováděn na policejní služebně, kde pracuji, a v ulicích Prahy. Výsledek průzkumu jsem zapracoval do grafického znázornění.

2. HISTORICKÝ VÝVOJ PŘESTUPKŮ A PRAMENY PŘESTUPKOVÉHO PRÁVA

Poprvé se s pojmem správní delikty, mezi které řadíme i přestupky, setkáváme v druhé polovině 18. století ve Všeobecném trestním zákoníku o zločinech a trestech na ně z roku 1787, který byl vydán císařem římským a králem českým Josefem II. V tomto zákoníku dochází k dělení pravomocí, kdy kriminální delikty byly svěřeny do pravomoci soudů a správní delikty, které měla stíhat tzv. politická vrchnost. Na Všeobecný trestní zákoník o zločinech a trestech navazoval zákoník o zločinech a těžkých policejních přestupcích z roku 1803, který umožňoval za přestupky uložit trest odnětí svobody.¹ V následujících letech bylo charakteristické přenášení pravomocí ze správních úřadů na soudy a naopak v oblasti trestání přestupků. Tuto situaci vyřešil trestní řád z roku 1873, který stanovil, že přestupky, které jsou obsaženy v trestním zákoně, spadají do působnosti soudů. V následujících letech přibývalo různých norem různé právní síly, které upravovaly přestupky. Nastalá situace volala po sjednocení správního trestání, ale ucelenou kodifikaci, která by otázku správního trestání řešila, se nepodařilo přes opakované pokusy, ani za první republiky vyřešit.

Tento stav vydržel až do roku 1950, kdy během dvou let byly přijaty zákony č. 88/1950 Sb., trestní zákon správní a zákon č. 89/1950 Sb., trestní řád správní. Trestní zákon správní reguloval pouze přestupky, kdy přestupkem bylo každé jednání, které bylo uvedeno v tomto zákoně, ale nemohlo být stíháno jako trestný čin. Správní řízení bylo vedeno Národními výbory, které rozhodovaly o vině a trestu. Z pohledu historického vývoje správního trestání na našem území je zákon č. 60/1961 Sb., o úkolech národních výborů při zajišťování socialistického pořádku, který v porovnání se správními zákony z roku 1950

¹ MATES, P., a kol. *Základy správního práva trestního*. 5. vydání. Praha : C. H. Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-357-8. s. 3.

obsahoval mírnější sankce za spáchaný přestupek. Tento zákon platil do roku 1990, kdy byl vydán ČNR zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, který ve znění pozdějších novel platí do současnosti.

2.1 Prameny přestupkového práva

Prameny přestupkového práva můžeme dělit na materiální a formální, stejně tak, jako prameny práva jiného právního odvětví. Materiálním pramenem přestupkového práva jsou společenské, hospodářské, historické okolnosti a zvyklosti, které dávají příčinu vzniku určitého obsahu práva. Formálním pramenem je pak příslušné pravidlo chování, které je obsaženo v obecně závazných normativních právních aktech.²

Jak z teorie práva víme, každá z jednotlivých právních norem má různou právní sílu. V hierarchii pramenů práva stojí vedle sebe ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů, která není ústavním zákonem, je však součástí ústavního pořádku a je rovna ústavním zákonům a ústavní zákony. Zvláštní postavení v rámci právního řádu mají podle článku 10 Ústavy, mezinárodní smlouvy a zakládací smlouvy Evropské unie. Ústava ani Listina neobsahuje a ani neupravuje skutkové podstaty přestupků. Jsou však v nich obsaženy základní zásady (zásada zákonitosti) a principy (princip rovnosti).

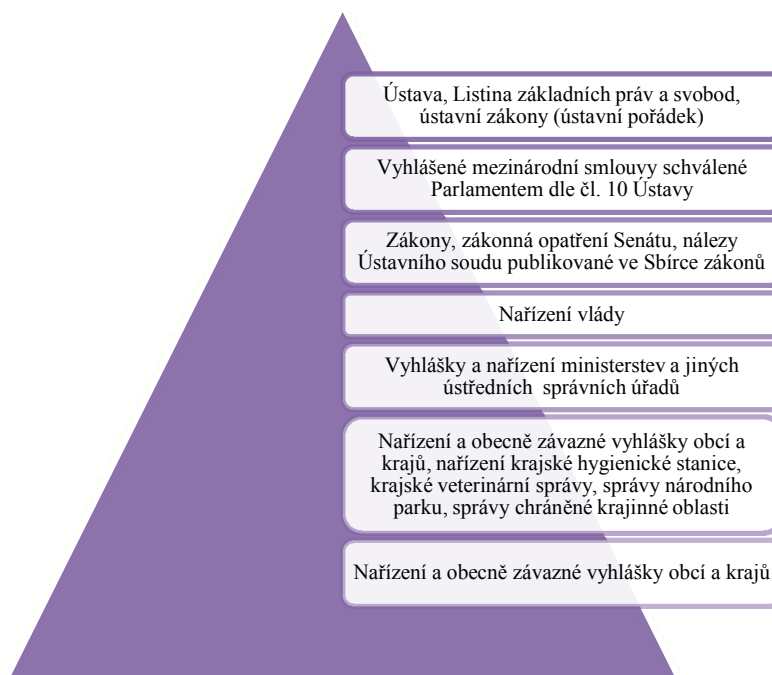
Prameny práva, které již v sobě ukotvují skutkové podstaty přestupků, a jsou v hierarchii pod Ústavou a ústavními základy, jsou zákony (např. zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích) a zákonná opatření senátu ČR. Jednotlivé skutkové podstaty přestupků jsou uvedeny v desítkách zákonech a přestupkem je vše, co zákon jako přestupek označuje. Dalším pramenem přestupkového práva je autonomní činnost krajů a obcí, které jsou oprávněny svojí normotvornou činností upravovat žádoucí chování a poměry na území v rozsahu

² HORZINKOVÁ, E., FIALA, Z. *Správní právo hmotné. Obecná část*. Praha : Leges, 2010. ISBN 978-80-87212-55-4. s. 16.

jejich působnosti. Při své vlastní normotvorbě nesmí obecně závazné vyhlášky odporovat normám vyšší právní síly a musí být vždy v souladu se zákonem. Jsou to předpisy podzákonné a neodvozené.³

Od právních předpisů musíme rozlišit individuální právní akty (např. rozsudek soudu, správní rozhodnutí v dané věci). Tyto nejsou prameny práva, ale obecná aplikace závazných norem na konkrétní věc.⁴ Na druhou stranu lze např. z rozsudků Nejvyššího soudu, příp. Nejvyššího správního soudu odvodit, jak budou v budoucnu daný konkrétní případ ke konkrétní normě soudy aplikovat.

Obrázek č. 1 – Hierarchie právních norem

Zdroj: HORZINKOVÁ, E., FIALA, Z., Správní právo hmotné. Obecná část. Praha : Leges, 2010, ISBN 978-80-87212-55-4. s. 17.

³ HORZINKOVÁ, E., NOVOTNÝ, V. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-096-3. s. 95.

⁴ GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2009. ISBN 978-80-7380-233-2. s.70.

3. ŘÍZENÍ O PŘESTUPCÍCH

3.1 Přestupek

Přestupek je jediný ze správních deliktů, který je pojmenovaný a kodifikovaný. Zákon o přestupcích definuje přestupek jako „*zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v tomto nebo jiném zákoně, nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů anebo o trestný čin.*“⁵ V definici přestupku jsou uvedeny jak materiální a formální znaky přestupku, tak i jeho pozitivní a negativní vymezení. Přestupek musí být projednán do jednoho roku od jeho spáchání. Nestane-li se tak, je přestupek promlčen.

Formální znaky přestupků dále rozlišujeme na znaky typové a obecné. Obecné formální znaky jsou společné všem přestupkům a mezi ně řadíme zavinění, věk a přičetnost. Typové znaky jsou pak individuální u každé skutkové podstaty přestupku (jsou jimi objekt, objektivní stránka, subjekt, subjektivní stránka, protiprávnost). Podle typových znaků od sebe rozlišujeme různé přestupky.

Objekt – je zájem chráněný zákonem, který je ohrožen, či porušen jednáním pachatele. Rozlišujeme objekt obecný, druhový a individuální.

Objektivní stránka – je složena z jednání (myšleno i opomenutí jednání, ke kterému byl pachatel povinen), následku a příčinné souvislosti mezi tímto jednáním a následkem (kauzální nexus).

Subjekt – subjektem přestupku, tedy pachatelem, je výlučně fyzická osoba, která naplnila všechny znaky přestupku uvedené v zákoně. Jedná se o osobu, která dosáhla 15 let věku a je osobou přičetnou. Subjekt může být obecný, kdy přestupku se může dopustit kdokoliv, nebo speciální, kdy se vyžaduje zvláštní postavení pachatele (např. úřední osoba, řidič).

⁵ § 2 odst. 1. zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

Subjektivní stránka – znamená zavinění. Jde o vnitřní psychický stav a rozpoložení pachatele. Jednotlivé druhy zavinění úmyslné a nedbalostní jsou definovány v zákoně o přestupcích v ustanovení § 4 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích. K odpovědnosti za přestupek postačí nedbalostní zavinění, pokud zákon výslovně nestanoví, že je potřeba úmyslného zavinění.

Protiprávnost je vyžadována u všech přestupků. Kdyby jednání nebylo protiprávní, nebylo by v rozporu se zákonem o přestupcích nebo jiným zákonem obsahujícím skutkové podstaty přestupků, tak by se nemohlo jednat o přestupek. Jednání by bylo dovolené a v souladu se zákonem. Mohou však nastat okolnosti, kdy budou všechny znaky skutkové podstaty přestupku naplněny, avšak nebude se jednat o přestupek, neboť protiprávnost jednání bude vyloučena. Protiprávní není jednání v nutné obraně, v krajní nouzi a jednání na něčí příkaz.

Nutná obrana – *„odvrací přiměřením způsobem přímo hrozící nebo trvající útok na zájem chráněný zákonem.“*⁶ Základní podmínkou pro nutnou obranu je přiměřená reakce na úmyslné jednání útočnicka, který se k útoku na zájem chráněný zákonem, bezprostředně chystá nebo již útočí. Jednání v nutné obraně není, když už pachatel útok dokončil. Stejně tak se nejedná o nutnou obranu, když k hrozbě útoku, na základě okolností, ještě nedošlo anebo se k útoku ani neschyluje.

Krajní nouze – *„odvrací nebezpečí přímo hrozícímu zájmu chráněnému zákonem, jestliže tímto jednáním nebyl způsoben zřejmě stejně závažný následek než ten, který hrozil, a toto nebezpečí nebylo možno v dané situaci odvrátit jinak.“* Na rozdíl od nutné obrany je důležité v jednání v krajní nouzi, proporcionalita mezi hrozícím následkem a následkem vzniklým využitím institutu krajní nouze. Podmínkou je, že v dané situaci nešlo odvrátit jinak (např. zdařilý útěk před zdivočelým zvířetem).⁷

⁶ Srovnej § 2 odst. 2 písm. a, b), zák. č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

⁷ ČECHMÁNEK, B., HORZINKOVÁ, E. *Přestupky a správní trestání*. Praha : Eurounion, 2003. ISBN 80-7317-025-6. s. 18.

3.2 Správní orgány a účastníci řízení o přestupku

Mezi takzvané subjekty správního řízení můžeme na jedné straně uvést správní orgány, které jsou vykonavatelé veřejné správy a nositelé pravomocí a na druhé straně účastníky řízení, vůči kterým je tato pravomoc vykonávána.⁸ Správní orgán, který je oprávněn k projednání přestupku proti občanskému soužití se určuje dle věcné, místní a funkční příslušnosti. Podle ust. § 52 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích (dále „přestupkový zákon“), jsou přestupky projednávány obecními úřady nebo zvláštními orgány obcí, či jinými správními orgány, stanoví-li tak zvláštní zákon. Přestupky proti občanskému soužití jsou oprávněny projednat v blokovém řízení orgány Policie ČR.⁹

Věcná příslušnost – určuje správní orgán, který je oprávněn rozhodovat ve věci v prvním stupni. K projednání přestupku je obvykle věcně příslušný ten orgán, v jehož oboru působnosti ke spáchání přestupku došlo. Orgán, který je věcně příslušný, nesmí věc postoupit správnímu orgánu jiné kategorie či orgánu vyššího stupně. Rozhodnutí vydané věcně nepřislušným správním orgánem je nicotné.

Místní příslušnost – je upravena v ustanovení § 55 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích. Pro určení místní příslušnosti je rozhodující místo spáchání přestupku. Příslušný je tak ten správní orgán, v jehož obvodu byl přestupek spáchán. Byl-li přestupek spáchán v zahraničí státním občanem České republiky, nebo cizincem, který má na území České republiky trvalý pobyt, je místní příslušnost vždy určována podle místa trvalého pobytu pachatele přestupku. Podle místa trvalého pobytu pachatele se určuje místní příslušnost i v případě, že nelze spolehlivě zjistit místo spáchání přestupku. Při určení místní příslušnosti se uplatňuje zásada procesní ekonomie, kdy v zájmu rychlosti a hospodárnosti řízení může být věc postoupena k projednání jinému věcně

⁸ SKULOVÁ, S., et al. *Správní právo procesní*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-110-6. s. 86.

⁹ § 86 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

příslušnému správnímu orgánu, a to bez souhlasu účastníků, jestliže to povede k usnadnění projednání přestupku.

Funkční příslušnost – určuje, který konkrétní orgán vnitřní organizační struktury věcně a místně příslušného správního orgánu, bude danou věc projednávat a rozhodovat o ní. Vnitřní dělení činností je typické pro obce, kdy jsou obecní úřady děleny na oddělení a odbory.

3.3 Řízení o přestupcích

Řízení o přestupcích je upraveno zákonem č. 200/1990Sb., o přestupcích, jako právním předpisem speciálním, k zákonu č. 500/2004Sb., správní řád. Správní řád se užije v případech, kdy speciální zákon danou problematiku výslovně neupravuje, nebo se odvolává na obecný právní předpis.

3.4 Zahájení řízení

Zahájení řízení je procesní úkon, kdy se řízení s fáze přípravné posune do fáze nalézací. Přestupky se projednávají z úřední povinnosti a přestupkové řízení se řídí zásadou oficiality. Toto neplatí u přestupků, které jsou projednávány na návrh dle ust. § 68 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích. Takzvané návrhové přestupky mají společnou vlastnost a to takovou, že byly spáchány mezi osobami blízkými (neplatí u přestupku ublížení na cti dle ust. § 49/1a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích). Zahájení řízení u přestupků, které lze projednávat pouze na návrh, započne dobou, kdy je návrh doručen správnímu orgánu. Návrh na zahájení řízení může podat poškozený, jím zplnomocněná osoba, zákonný zástupce nebo opatrovník.

3.5 Účastníci řízení

Vymezení účastníků řízení je taxativně uvedeno v § 72 přestupkového zákona. Okruh účastníků je pevně upraven speciálním právním předpisem, a proto se neužije ustanovení § 27 správního řádu jako předpisu obecného. V případě, že nastane situace, kdy se osoba bude domáhat účastenství, aniž by patřila mezi taxativně vymezené účastníky, využije se ustanovení § 28 správního

řádu, který ukládá správnímu orgánu povinnost vydat usnesení, zda je daná osoba účastníkem řízení, nebo ne. Účastníky řízení dle zákona o přestupcích tedy jsou:

- **obviněný z přestupku,**
- **poškozený,**
- **vlastník věci,**
- **navrhovatel.**

3.6 Doručování a lhůty v řízení v přestupcích

Doručování písemností je upraveno v ust. § 80 zákona o přestupcích. Vzhledem ke strohosti upravení ve speciální normě se subsidiárně používá ustanovení §§ 19 až 26 správního řádu. Doručení písemnosti je dokonáno okamžikem jejího odevzdání osobě, které je určena. Okamžik doručení písemnosti je důležitý zejména k začátku běhu některých lhůt (lhůta pro podání opravného prostředku). Uplynutím zákonné lhůty nabyde rozhodnutí právní moci a takové rozhodnutí je vykonatelné. Písemnost doručuje ten orgán, který jí vyhotovil. Primárním způsobem doručování je doručování prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky. V případě, že adresát písemnosti nemá zřízenou datovou schránku, využije se některého z dalších možných způsobů doručení (např. Česká Pošta). V praxi se často využívá doručování úřední osobou při ústním projednání.

3.7 Ústní jednání

Ústní jednání je blíže upraveno ustanovením § 74 přestupkového zákona, a v § 49 správního řádu. Zásada ústnosti jednání je jedna ze základních zásad přestupkového práva. Ústní jednání je neveřejné, ovšem zákon může stanovit jinak. V přestupkovém zákoně je pro správní orgány stanovena povinnost konat v prvním stupni ústní jednání, a to i v nepřítomnosti obviněného z přestupku. To vše za předpokladu, že obviněný byl řádně předvolán, a bez dostatečné omluvy a závažného důvodu se k projednání přestupku nedostavil. Jako závažný důvod je považována řádně doložená pracovní neschopnost, ale není jím plnění běžných pracovních povinností.

Správní orgán vyrozumí účastníky řízení minimálně s pětidenním předstihem, nehrozí-li nebezpečí z prodlení. V případě, že obviněným z přestupku je osoba mladistvá, musí být ze strany správního orgánu vyrozuměn o ústním jednání zákonný zástupce mladistvého a orgán sociálně-právní ochrany dětí.

3.8 Zajištění průběhu a účelu řízení

Zákon o přestupcích upravuje pouze jeden ze zajišťovacích prostředků a tím je vydání a odnětí věci, proto subsidiárně použijeme úpravu uvedenou v správním řádu. K zajištění řádného průběhu správního řízení je správní orgán oprávněn využít instituty, které jsou taxativně vymezeny ve správním řádu.¹⁰ Jedná se o předvolání, předvedení, vydání a odnětí věci, pořádková pokuta, vykázní z místa konání úkonu a dále také záruka za splnění povinnosti upravená zvláštním ustanovením.

Předvolání – se doručuje nejméně s pětidenním předstihem, do vlastních rukou předvolané osoby, jejíž účast na provedení úkonů je nutná. Pro předvolání je obligatorně stanovena písemná forma. Předvolání musí obsahovat údaje o tom kdo, kdy, v kolik hodin, na jaké místo, z jakého důvodu a v jaké věci se má dostavit. Současně musí být v předvolání osoba poučena o možných právních důsledcích v případě, že se ve stanovenou dobu na stanovené místo, bez řádné omluvy nedostaví.

Předvedení – pokud se po řádném předvolání, bez náležité omluvy, nebo bez dostatečného důvodu nedostaví svědek, nebo účastník řízení o přestupku k provedení úkonu, může přistoupit správní orgán k jeho předvedení. O možnosti předvedení musí být taková osoba poučena v předvolání. Předvedení je realizováno na základě usnesení o předvedení, které se doručuje orgánům, které mají předvedení provést a tyto orgány usnesení doručí předváděné osobě. V přestupkovém řízení předvedení provádí Policie ČR nebo Obecní policie.

¹⁰ SKULOVÁ, S., et al. *Správní právo procesní*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-110-6. s. 165.

Vydání a odnětí věci – je upraveno v ust. § 75 přestupkového zákona a je ustanovením speciálním k ust. § 61 správního řádu upravujícímu předběžné opatření. Na výzvu správního orgánu je každý povinen vydat věc, kterou má u sebe, a které je důležitá pro zjištění skutečného stavu věci, nebo aby to byla věc, která může být prohlášena za propadlou dle ust. § 15 přestupkového zákona, nebo zabranou dle ust. § 18 přestupkového zákona. Předně je třeba uvést, že musí jít o věc movitou a přesně určitelnou. Pokud ten, kdo vlastní věc důležitou pro řízení nevydá, nebo jí odmítne vydat, může mu být odňata na základě rozhodnutí správního orgánu. Proti rozhodnutí o odnětí věci je možné podat odvolání, které nemá odkladný účinek. Pokud v rozhodnutí o přestupku nedojde k zabránění nebo propadnutí vydané nebo odňaté věci, musí být taková věc bez zbytečných průtahů vrácena jejímu nepochybnému majiteli, případně tomu, kdo ji vydal, nebo komu byla odňata.

Pořádková pokuta – obecně je pořádková pokuta blíže upravena v ust. § 62 správního řádu. Účelem pořádkové pokuty je zajištění hrozby z finančního postihu u osob, které závažně narušují průběh a účel správního řízení. Pořádkovou pokutu lze uložit až do výše 50 000 Kč, kdy při stanovení její výše se přihlíží k následku, který svým jednáním nebo opomenutím dotyčná osoba způsobila. Pořádkovou pokutu lze uložit např. předvolanému, který se bez omluvy nedostaví, nebo osobě, která přes napominání opakovaně ruší řízení, neposlouchá pokynů úřední osoby nebo hrubě a urážlivě se chová k ostatním účastníkům řízení. „*Pro uložení pořádkové pokuty podle § 62 odst. 2 správního řádu z roku 2004 není třeba, aby byl hrubě urážlivým podáním současně též závažně ztížen postup v řízení podle prvního odstavce tohoto ustanovení.*“¹¹ O uložení pořádkové pokuty se vydává rozhodnutí, které je prvním úkonem řízení a jehož jediným účastníkem je ten, komu se pořádková pokuta ukládá. Proti rozhodnutí je přípustné odvolání, které má odkladný účinek. Správní orgán, který rozhodnutí vydal a pokutu uložil má tu pravomoc, vydat rozhodnutí nové, ve kterém může pokutu snížit nebo dokonce prominout. To za předpokladu, že

¹¹ *Rozsudek Nejvyššího správního soudu Č.j. 8 AS 16/2012-52. ze dne 27.3.2013.*

narušitel zjedná nápravu svého jednání, pro které mu byla pořádková pokuta udělena. Pořádkovou pokutu však může správní orgán udělit i opakovaně až do té doby, než bude účelu sledovaného pořádkovou pokutou dosaženo.

Předběžné opatření – jeho účelem je zabránit, aby nedošlo ke zmaření účelu řízení před vydáním rozhodnutím. Tímto prostředkem lze nařídit, aby bylo něco vykonáno, někdo se něčeho zdržel nebo něco strpěl.¹² Podmínkou pro vydání předběžného opatření je, že správní řízení běží, tedy nelze vydat takové rozhodnutí před zahájením řízení. Proti rozhodnutí o předběžném opatření je možné podat odvolání, které nemá odkladný účinek.

Vykázání z místa konání úkonu – správní orgán může přistoupit k vykázání osoby z místa konání úkonu za předpokladu, že tato osoba svým nepřístojným chováním ruší pořádek při ohledání na místě nebo při ústním projednání. Tohoto oprávnění, které správnímu orgánu umožňuje § 63 správního řádu, lze využít po předchozím upozornění osoby. O vykázání se vydává usnesení, které se vyhláší ústně. Zároveň musí být vykazovaná osoba poučena o následcích neuposlechnutí tohoto usnesení.

Záruka za splnění povinnosti – správní orgán je oprávněn uložit účastníkovi řízení povinnost složit peněžitou nebo nepeněžitou záruku, za účelem splnění povinnosti, která by mu mohla být v přestupkovém řízení uložena. Tuto povinnost je možno uložit stanoví-li tak zvláštní zákon (např. uložení kauce dle § 125a zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích). Složení peněžní nebo nepeněžní záruky nesmí být v nápadném nepoměru k rozsahu povinnosti, kterou lze očekávat. Peněžitá i nepeněžitá záruka se ukládá do rukou správního orgánu do úschovy. Peněžitá záruka se může použít k pozdějšímu zaplacení peněžitě sankce, naproti tomu nepeněžitá záruka se vrací, byla-li povinnost splněna.

¹² **HORZINKOVÁ, E., NOVOTNÝ, V.** *Správní právo procesní. 2. aktualizované vydání.* Praha : Leges, 2008. ISBN 978-80-87212-01-1. s. 133.

3.9 Rozhodnutí ve věci

Vlastnímu rozhodnutí ve věci předchází celá řada úkonů jako je zahájení řízení, opatřování podkladů pro rozhodnutí, zajištění účelu a průběhu správního řízení, které směřuje k vydání tzv. meritorního rozhodnutí. Charakteristickým rysem správního rozhodnutí je autoritativnost, závaznost a vynutitelnost.¹³ Rozhodnutí ve věci je výsledkem celého správního řízení, kdy se jedná o jednostranný právní akt vydaný vykonavatelem veřejné správy. Takový to akt může být různě označen (např. rozhodnutí, souhlas, rozkaz, jmenování, povolení, koncese apod.). Správní rozhodnutí má tři obligatorní náležitosti, které jsou výroková část, odůvodnění a poučení o opravném prostředku.

Výroková část - obsahuje autoritativní, vrchnostenské rozhodnutí ve věci samé s uvedením ustanovení právního předpisu, podle kterého bylo rozhodováno a přesné označení hlavních účastníků.¹⁴ Výroková část musí být stručná, jasná a nesmí připouštět možnost dvojího výkladu a může obsahovat jeden nebo více výroků. Ve výrokové části je dále uvedena lhůta ke splnění uložené povinnosti.

Odůvodnění – obsahuje výčet podkladů, které odůvodňují výrok usnesení. V odůvodnění jsou uvedeny všechny důkazy, připomínky a návrhy, které byly během správního řízení zjištěny a způsob, jak s nimi správní orgán naložil a jak je vyhodnotil. Odůvodnění rozhodnutí musí zcela jasně argumentovat, proč bylo rozhodnuto způsobem, jak je uvedeno ve výrokové části.

Poučení o opravném prostředku – obsahuje údaj, zda je rozhodnutí konečné, nebo zda je proti němu možno podat odvolání, případně v jaké lhůtě

¹³ **HORZINKOVÁ, E., NOVOTNÝ, V.** *Správní právo procesní. 2. aktualizované vydání.* Praha : Leges, 2008. ISBN 978-80-87212-01-1. s. 145.

¹⁴ **SKULOVÁ, S., et al.** *Správní právo procesní.* Plzeň : Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-110-6. s. 215.

a kde lze toto učinit, a který orgán bude o odvolání rozhodovat. V případě, že zákon možnost odvolání vylučuje, je nutné tuto skutečnost v poučení uvést.

3.10 Zvláštní druhy řízení

Vedle standardního řízení o přestupcích rozlišujeme ještě další druhy řízení o přestupcích. Jedná se o přestupky, kde se zohledňují různé okolnosti, jako je např. osoba pachatele, rychlost a hospodárnost řízení o přestupku. Mezi zvláštní druhy řízení o přestupcích patří řízení proti mladistvým, řízení o návrhových přestupcích (viz. podkapitola 4.2), osobám požívajícím výsad a imunit a osobám podléhajícím zvláštní pravomoci. Níže se budu zabývat nejčastěji užívanými druhy řízení, kterými jsou blokové a příkazní řízení. Tyto řízení mají jednu společnou vlastnost, kterou je rychlost a efektivita projednání.

Blokové řízení

Blokové řízení je podrobně upraveno v ust. § 84 a násl. přestupkového zákona, a je specifickým druhem řízení svojí jednoduchostí a neformálností. V blokovém řízení lze projednat ty přestupky, u kterých zákon připouští možnost projednání přestupku v blokovém řízení. Podmínkami pro projednání přestupku v blokovém řízení a následně uložit za přestupek pokutu je spolehlivě zjištěný přestupek a jeho pachatel, domluva vzhledem k závažnosti protiprávního jednání nepostačuje, přestupce souhlasí s projednáním v blokovém řízení a je ochoten pokutu zaplatit. Pokud jsou všechny tyto podmínky splněny, je výsledkem řízení uložení pokuty pachateli přestupku a vydání pokutového bloku.¹⁵ V případě, že pachatel nemá u sebe dostatečnou finanční hotovost, je mu vydán blok na pokutu na místě nezaplacenou. Převzetí pokutového bloku a projednání přestupku v blokovém řízení stvrdí pachatel přestupku svým podpisem. Proti přestupku projednanému v blokovém řízení zákon nepřipouští opravný prostředek a proti uložené pokutě se nelze odvolat. V blokovém řízení nelze projednat tzv. návrhový přestupek.

¹⁵ JEMELKA, L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o přestupcích a přestupkové řízení*. Praha : C. H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-355-4. s. 405.

Podle obecného ustanovení § 13 odst. 2 zákona o přestupcích, je obecná výše pokuty, kterou lze uložit v blokovém řízení 1 000 Kč. U osoby mladistvé lze v blokovém řízení uložit pokutu do výše 500 Kč, pokud zákon nestanoví jinak (viz. str. 37). Výjimku tvoří např. přestupky v dopravě,¹⁶ kde zákon připouští uložit v blokovém řízení sankci vyšší než 1 000 Kč. Z tohoto důvodu jsou k projednání v blokovém řízení určeny typově méně závažné přestupky. Správní orgány, které jsou oprávněny v blokovém řízení k ukládání a vybírání pokut jsou uvedeny v § 86 zákona o přestupcích.

Příkazní řízení

Dalším druhem zvláštního zkrácené řízení je příkazní řízení, které je blíže upraveno v ustanovení § 87 přestupkového zákona. Jeho účelem je urychlení a zjednodušení projednávání přestupků a snížení zbytečné administrativní pracnosti u správních orgánů.¹⁷ Po zjištění přestupku a jeho přestupce, bez dalšího řízení, vydá správní orgán rozhodnutí o uložení sankce. Proti takovému rozhodnutí má přestupce možnost podat odpor ve lhůtě 15 dní a ve věci bude vedeno standardní řízení o přestupku. V případě, že přestupce odpor nepodá, anebo jej podá po uplynutí zákonné lhůty, stává se příkaz pravomocným rozhodnutím a po uplynutí lhůty k dobrovolnému uhrazení pokuty, se stává pokuta vykonatelnou. Výše pokuty, kterou je oprávněný správní orgán v příkazním řízení vydat je 4 000 Kč. Podmínky, za kterých lze příkazní řízení vést jsou taxativně stanoveny zákonem, kdy nejdůležitější podmínkou je spolehlivé zjištění přestupce a jeho protiprávního jednání. V porovnání s blokovým řízením není nutnou podmínkou souhlas podezřelého s přestupkem. V příkazním řízení lze uložit dva druhy sankcí, kterým jsou napomenutí a pokuta. V příkazním řízení nelze nikdy uložit sankci propadnutí věci nebo

¹⁶ Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁷ ČERVENÝ, Z., ŠLAUF, V. *Přestupkové právo. Komentář k zákonu o přestupcích včetně textu souvisejících předpisů*. Praha : Linde, 2008. ISBN 978-80-7201-713-3. s. 168.

zákaz činnosti, i kdyby tyto sankce zákon připouštěl.¹⁸ V příkazním řízení nelze projednávat přestupky, které byly spáchány osobou mladistvou, s osobou, která má omezenou způsobilost k právním úkonům („svéprávnost“)¹⁹ a v příkazním řízení nelze rovněž projednat přestupky, které se projednávají na návrh.

Pro rozhodnutí v příkazním řízení jsou stanoveny stejné náležitosti, jako pro rozhodnutí o přestupku. Zákon vyžaduje zejména písemnou formu příkazu. V příkazním řízení nelze uložit povinnost uhradit náklady řízení a stejně tak se v příkazním řízení neprojednává nárok na náhradu škody.

3.11 Opravné prostředky

Opravné prostředky se řídí zásadou dvouinstančnosti, která souvisí s obecným oprávněním účastníků správního řízení napadnout každé rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.²⁰ Obecně můžeme opravné prostředky rozdělit na řádné a mimořádné. Řádné opravné prostředky směřují proti nepravomocnému rozhodnutí (např. odvolání, rozklad, odpor), naproti tomu mimořádné opravné prostředky směřují proti pravomocnému rozhodnutí (např. obnova řízení, nové rozhodnutí, přezkum). Mimořádné opravné prostředky lze využít jen v zákonem stanovených případech.

¹⁸ ČECHMÁNEK, B., HORZINKOVÁ, E. *Přestupky a správní trestání*. Praha : Eurounion, 2003. ISBN 80-7317-025-6. s. 190.

¹⁹ *Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů*.

²⁰ SKULOVÁ, S., et al. *Správní právo procesní*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-110-6. s. 81.

4. PŘESTUPKY PROTI OBČANSKÉMU SOUŽITÍ PODLE USTANOVENÍ § 49 ZÁKONA Č. 200/1990 Sb., O PŘESTUPCÍCH

Ze svého pohledu a ze své dosavadní policejní praxe mohu uvést, že přestupky proti občanskému soužití společně s přestupky v dopravě a přestupky proti majetku patří k nejčastěji řešeným a projednávaným přestupkům. Ve zvláštní části přestupkového zákona, v ust. § 49, je uvedena definice jednotlivých skutkových podstat přestupků proti občanskému soužití. V druhém odstavci jsou pak uvedeny výše pokut, které lze za spáchání přestupku ve správním řízení uložit. Jak bylo v předcházející kapitole uvedeno, přestupek proti občanskému soužití lze projednat v blokovém řízení a uložením blokové pokuty. V blokovém řízení je oprávněn přestupek proti občanskému soužití projednat orgán policie²¹ za předpokladu, že byl pachatel přestupku spolehlivě zjištěn, domluva není dostačující vzhledem k závažnosti jednání pachatele, pachatel s projednáním přestupku v blokovém řízení souhlasí a ve věci se nejedná o tzv. Návrhový přestupek (viz. podkapitola 4.2). V blokovém řízení lze uložit pokutu do výše 1 000 Kč. Pokud se přestupku dopustila osoba mladistvá lze jí v blokovém řízení uložit pokutu do výše 500 Kč (viz podkapitola 4.3).

Jak již z definice přestupků víme (viz. podkapitola 2.1), musí být naplněny všechny znaky skutkové podstaty přestupku, aby se jednalo o protiprávní jednání, za které je možno pachateli uložit sankci. Objektem skutkové podstaty přestupků dle ust. § 49 zákona o přestupcích je občanské soužití. Druhovým objektem je pak zájem na ochraně cti, lidského zdraví, práv národnostních menšin. Pachatelem - subjektem přestupku dle § 49 zákona o přestupcích může být kdokoliv, neboť zákon nevyžaduje účast speciální osoby. Objektivní stránkou je příčinná souvislost mezi jednáním a následkem. Zjednodušeně lze říci, že objektivní stránkou je to, jak pachatelovo jednání působí na poškozeného a jeho zákonem chráněný zájem. Subjektivní stránkou je

²¹ § 86 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

pak zavinění, které lze obecně chápat jako vnitřní psychický stav pachatele k protiprávnímu jednání a jeho následku.²² S výjimkou ust. § 49/1c) zákona o přestupcích, postačí ke spáchání přestupku proti občanskému soužití nedbalostní zavinění.

4.1 Skutkové podstaty přestupku proti občanskému soužití dle § 49 odst. 1 zákona č. 200/ 1990 Sb., o přestupcích

V následující podkapitole se budu podrobněji věnovat jednotlivým skutkovým podstatám přestupků proti občanskému soužití. Ze své dosavadní praxe u Policie ČR, jsem převážnou dobu působil na místním oddělení, kde jsme jako správní orgán zpracovávali a řešili přestupky proti občanskému soužití. Nejčastěji jsme projednávali a později oznamovali k příslušnému obvodnímu úřadu k projednání přestupky dle ust. § 49/1c) přestupkového zákona. Mohu říci, že tyto přestupky jsem řešil v 95% případu. Snad jen v jediném případě jsem řešil přestupek dle ust. § 49/1a) přestupkového zákona a to právě v souvislosti s kontrolory v prostředcích hromadné dopravy, kdy „černý pasažér“ urážel slovy: „debile, kreténe“, přepravního kontrolora a to i za přítomnosti příslušníků Policie ČR. Naopak jsem se nikdy osobně nesetkal s přestupky proti občanskému soužití dle ust. § 49/1d, e) přestupkového zákona, přestože se nabízí, že v české multikulturní společnosti, se tyto přestupky musejí stávat častěji.

Skutková podstata přestupku dle § 49/1a) přestupkového zákona

Tímto zákonným ustanovením je chráněna čest fyzické osoby před útoky jiných fyzických osob. Zákon říká: „*přestupku se dopustí ten, kdo jinému ublíží na cti tím, že ho urazí nebo vydá v posměch.*“²³ Hlavní podmínkou je, že jinému bylo ublíženo na cti. Pro spáchání tohoto přestupku není zapotřebí pouze slovní projev (urážka), ale ublížit na cti lze i písemně, gestem, posunkem,

²² HORZINKOVÁ, E., FIALA, Z. *Správní právo hmotné. Obecná část.* Praha : Leges, 2010. ISBN 978-80-87212-55-4. s. 169.

²³ § 49/1a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

zesměšňováním nebo nadávkou. Podmínkou je, že výrok nebo jiné jednání je urážlivé a pachatel o této skutečnosti věděl, že jím bylo jinému ublíženo na cti. Zavinění pachatele zahrnuje jak učiněný výrok (gesto), tak i jeho následek, byť z nedbalosti.²⁴ Přestupky dle tohoto ustanovení lze projednat jen na návrh. Zvláštností tohoto ustanovení je povinnost správního orgánu pokusit se u přestupků, kde je jinému ublíženo na cti, pokusit o smír mezi pachatelem a poškozeným.

Jak je výše uvedeno, přestupkem dle ust. § 49/1a) zákona o přestupcích, musí být poškozenému ublíženo na cti. Jsou však případy, kdy se poškozený může cítit být uražen, či vydán v posměch, avšak nemusí se jednat o naplnění skutkové podstaty tohoto přestupku. Nejvyšší správní soud dal za pravdu učitelce,²⁵ která při vyučování nazvala žákyni „primitivem“ a své rozhodnutí zdůvodnil tím, že „výrok byl přiměřený k dané situaci a negativním příkladem plnila svojí vychovatelskou funkci. Stejně tak se nebude jednat o přestupek, když se někdo za pomoci sarkasmu a ironie bude vyjadřovat o veřejně činné osobě (politik, úřední osoba, umělec).“²⁶ Na druhou stranu však úřední osoba z titulu své funkce neztrácí základní lidská práva a svobody, deklarované Listinou základních práv a svobod, a proto není důvod, aby byla z ochrany dle § 49/1a) přestupkového zákona vylučována.²⁷

Skutková podstata přestupku dle § 49/1b) přestupkového zákona

Přestupek dle tohoto zákonného ustanovení může být spáchán pouze z nedbalosti, kdy pachatelem může být kdokoliv.

²⁴ ČERVENÝ, Z., ŠLAUF, V. *Přestupkové právo. Komentář k zákonu o přestupcích včetně textu souvisejících předpisů*. Praha : Linde, 2008. ISBN 978-80-7201-713-3. s. 112.

²⁵ *Rozsudek Nejvyššího správního soudu Č.j. 2 AS 60/2006-53*. ze dne 17.1.2007.

²⁶ *Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové Sp. zn. 52Ca 53/2008*. ze dne 20.1.2009. s odkazem na I US 367/2003. ze dne 15.3.2003.

²⁷ *Rozsudek Nejvyššího správního soudu Č.j. 5 AS 76/2009-53*. ze dne 23.4.2010.

„Přestupku se dopustí ten, kdo jinému z nedbalosti ublíží na zdraví.“²⁸

V případě, že by se jednalo o úmyslné zavinění, jednalo by se o přestupek dle ust. § 49/1c) přestupkového zákona. Nedbalostní ublížení na zdraví podle přestupkového zákona může být za předpokladu, že vážnost ublížení na zdraví nenaplní skutkovou podstatu trestného činu Těžké ublížení na zdraví z nedbalosti, nebo Ublížení na zdraví z nedbalosti, kdy subjekt poruší důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce.²⁹ V případě, že byl přestupek spáchán mezi osobami blízkými, lze ho projednat pouze na návrh.

Důležitým měřítkem zda se jedná o trestný čin nebo přestupek je vážnost ublížení na zdraví. Obecně lze říci, že pokud míra zranění neodpovídá nedbalostnímu ublížení na zdraví dle trestního zákoníku, bude se jednat o přestupek v případě, že se bude jednat o drobné oděrky, modřiny, škrábance, u kterých nevznikne pracovní neschopnost. Ublížení na zdraví z nedbalosti lze spáchat např. tím, že majitel dostatečně nezajistí svého psa takovým způsobem, aby byla zajištěna ochrana ostatních osob.

Skutková podstata přestupku dle § 49/1c) přestupkového zákona

Chráněnými objekty tímto ustanovením jsou zdraví, čest, dobré mravy a občanské soužití. *„Přestupku se dopustí ten, kdo úmyslně naruší občanské soužití vyhrožováním újmou na zdraví, drobným ublížením na zdraví, nepravdivým obviněním z přestupku, schválnostmi nebo jiným hrubým jednáním“.*³⁰ Obdobně jako u předešlých skutkových podstat je i u této potřeba rozlišit, zda se v konkrétním případě nebude jednat o naplnění skutkové podstaty trestného činu. U vyhrožování újmou na zdraví je nutné porovnat s korespondujícím trestným činem Vydírání a Nebezpečné vyhrožování,

²⁸ § 49/1b) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

²⁹ § 147 a § 148 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

³⁰ § 49/1b) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

u drobného ublížení na zdraví s Ublížením na zdraví, u nepravdivého obvinění z přestupku s Křivým obviněním.³¹ Případně zda nedošlo k naplnění skutkové podstaty trestných činů proti výkonu pravomoci orgánu veřejné moci a úřední osoby.³²

Hranice mezi přestupkem a trestným činem spočívá nejen ve stupni společenské škodlivosti, ale zejména ve způsobeném následku. Pokud pachatel vyhrožuje újmou na zdraví nebo drobným ublížením na zdraví, tak abychom se pohybovali v přestupkové rovině, musel by pachatel vyhrožovat například fackou, strčením a případné ublížení na zdraví u tohoto jednání by bylo ve formě drobných oděrek, škrábanců a modřin. V praxi jsem se nejčastěji setkával se situací, kde se dvě osoby začaly mezi sebou hádat, kdy jejich hádka postupně přes vulgarismy a vyhrožování typu: „rozbiju ti hubu“, dospěla k tomu, že do sebe začaly vzájemně postrkovat a tato strkanice obvykle končila buď fackami, nebo pádem na zem jednoho z účastníků rozepře. Zranění, které si účastníci takové strkanice odnesli, byly většinou výše zmíněné odřeniny a modřiny. Toto nastíněné jednání lze použít jako příklad, kdy vyhrožování újmou na zdraví a drobná újma na zdraví, se po celou dobu pohybuje v přestupkové rovině.

Co je a co není ublížení na zdraví přestupkem a co už trestným činem, není v žádném zákoně definováno. U posuzování závažnosti následku jednání pachatele se vychází ze soudní judikatury. Ta vychází z toho, že ublížení na zdraví je trestným činem, jestliže jde o takovou poruchu zdraví, která poškozenému znesnadňuje obvyklý způsob života nebo výkon jeho obvyklé činnosti.³³ V případě pochybností zda jde o trestný čin nebo přestupek může správní orgán požádat o posouzení státního zástupce.

³¹ §§ 175, 353, 146 a 345 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

³² Hlava X, Díl I zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

³³ ČERVENÝ, Z., ŠLAUF, V. *Přestupkové právo. Komentář k zákonu o přestupcích včetně textu souvisejících předpisů*. Praha : Linde, 2008. ISBN 978-80-7201-713-3. s. 114.

U nepravdivého obvinění z přestupku je podmínkou, aby pachatel jednal v úmyslu způsobit konkrétní osobě stíhání za přestupek. Druhou podmínkou je, že pachatel musí vědět, že obvinění je smyšlené a nepravdivé.

Schválnostmi je třeba rozumět skutky, které hrubým způsobem narušují občanské soužití. Jde o jednání, které negativně zasahuje do práv jiného. Schválností lze označit jednání, kdy majitel předposlední, v řadě stojící chaty, na jedinou příjezdovou cestu (cesta není vedena jako pozemní komunikace, nebo jako účelová komunikace), která vede k poslední chatě, úmyslně vytvoří překážku (např. složením stavební sutiny), za účelem znesnadnění přístupu k chatě majiteli, který vlastní poslední chatu. Naproti tomu Městský soud v Praze³⁴ shledal, že zadržování míčů, za situace, kdy majitelé předzahrádek byli vystaveni každodennímu strachu, kdy na jejich zahradě přistane míč, není schválnost, která má povahu hrubého jednání.

Vzhledem k tomu, že nelze vymezit všechna hrubá jednání, stanovil zákonodárce toto tzv. zbytkové ustanovení, které subsumuje všechna ostatní hrubá jednání, které nejsou uvedena výše.³⁵ Hrubé jednání musí být vykládáno objektivně, nikoliv na základě subjektivního posouzení.

Skutková podstata přestupku dle § 49/1d, e) přestupkového zákona

Chráněným objektem jsou příslušníci národnostních menšin, kdy podle ust. § 49/1d) zákona o přestupcích, „*přestupku se dopustí ten, kdo omezuje nebo znemožňuje příslušníku národnostní menšiny výkon práv příslušníků národnostních menšin*“,³⁶ a podle ust. § 49/1e) zákona o přestupcích, jsou chráněným objektem skupiny osob před diskriminací. Zákon stanoví, že „*přestupku dopustí ten, kdo působí jinému újmu pro jeho příslušnost*

³⁴ Rozsudek Městského soudu v Praze Č.j. 1A 24/2010-22. ze dne 12.5.2011.

³⁵ JEMELKA, L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o přestupcích a přestupkové řízení*. Praha : C. H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-355-4. s. 259.

³⁶ § 49/1d) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

*k národnostní menšině nebo pro jeho etnický původ, pro jeho radu, barvu pleti, pohlaví, sexuální orientaci, jazyk, víru nebo náboženství, pro jeho politické nebo jiné smýšlení, členství nebo činnost v politických stranách nebo politických hnutích, odborových organizací nebo jiných sdruženích, pro jeho sociální původ, majetek, rod, zdravotní stav anebo pro jeho stav manželský nebo rodinný.*³⁷

Vymezení pojmu „národnostní menšina“ nalezneme v zákoně.³⁸ Dále jsou práva příslušníků národnostních menšin upravována mezinárodními smlouvami o lidských právech a základních svobodách, kterými je Česká republika vázána.

K odpovědnosti za přešupek dle ust. § 49/1d) přešupkové zákona, postačuje zavinění z nedbalosti. Přešupku se dopustí ten, kdo omezí nebo znemožní příslušníkovi národnostní menšiny užívání jazyka národnostní menšiny při úředním styku, zachování a rozvíjení svého jazyka, kultury, tradic a jejich respektování.³⁹

Přešupkový zákon ust. § 49/1e) chrání společenský zájem, že základní práva a svobody jsou zaručeny všem bez rozdílu. Přešupkem je zaviněné protiprávní jednání, kdy pachatel způsobuje újmu jinému, pro okolnost uvedenou v zákoně. Zjednodušeně lze říci, že jej pro určitou věc diskriminuje. Z dikce „působení jinému újmu“ vyplývá, že jde o trvající přešupek. Jeho rysem je, že pachatel protiprávní stav vyvolal a ten dále udržuje.⁴⁰

³⁷ § 49/1e) zákona č. 200/1990 Sb., o přešupcích, ve znění pozdějších předpisů.

³⁸ § 2 zákona č. 273/2001 Sb., o právech národnostních menšin, ve znění pozdějších předpisů.

³⁹ JEMELKA, L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o přešupcích a přešupkové řízení*. Praha : C. H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-355-4. s. 259.

⁴⁰ ČERVENÝ, Z., ŠLAUF, V. *Přešupkové právo. Komentář k zákonu o přešupcích včetně textu souvisejících předpisů*. Praha : Linde, 2008. ISBN 978-80-7201-713-3. s. 116.

4.2 Návrhový přestupek

Správní řízení o přestupcích jsou obecně zahajována z úřední povinnosti (zásada oficiality), avšak v případě tzv. návrhových přestupků je nezbytné k zahájení řízení návrhu oprávněné osoby. Bez tohoto návrhu by řízení zahájeno být nemohlo a případné rozhodnutí ve věci by bylo protizákonné. Problematika návrhových přestupků je upravena ust. § 68 přestupkového zákona.

Zákon taxativně vymezuje přestupky, které lze projednávat pouze na návrh oprávněné osoby. Jedná se o přestupky dle ust. § 49/1b, c) a přestupky podle § 50/1a) přestupkového zákona, spáchané mezi osobami blízkými (viz. str. 35), a dále pak přestupek dle ust. § 49/1a) přestupkového zákona, kde zákon nevyžaduje vztah mezi osobami blízkými a přestupku se může dopustit kdokoliv. Návrhový přestupek nelze projednat v Příkazním ani Blokovém řízení.

Lhůta, ve které lze návrh na zahájení přestupkové řízení podat, je „*tři měsíce ode dne, kdy se navrhovatel dozvěděl o přestupku nebo o postoupení věci orgánem činným v trestním řízení.*“⁴¹ Místo poškozené osoby může návrh podat zákonný zástupce nebo opatrovník. Návrh se podává u příslušného správního orgánu v písemné formě. Z praxe uvádím, že když poškozený přijde na policejní oddělení podat oznámení o přestupku, který lze projednat pouze na návrh, sepíše společně s poškozeným Úřední záznam o poučení o návrhovém přestupku, který společně s jeho podaným vysvětlením,⁴² a zajištěnými důkazními prostředky následně postoupím správnímu orgánu k projednání. Tímto se navrhovatel může vyhnout výzvě správního orgánu, na odstranění nedostatků v jeho podání a celé řízení o přestupku se tímto urychlí. Účelem tohoto postupu není suplování rozhodování osoby poškozené, ale pomoc navrhovateli při kvalifikovaném podání správnímu orgánu. V případě, že správní orgán vyzve navrhovatele

⁴¹ ŠABATOVÁ, A.. <http://www.ochrance.cz>. [Online] 11. 3. 2014. [Citace: 18. 2. 2015.] http://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/Publikace/sborniky_stanoviska/Prestupky.pdf. str. 39.

⁴² § 61 zákona č. 273/2008 Sb., o policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

k odstranění nedostatků v návrhu, kdy mu je ze strany správního orgánu poskytnuta přiměřená lhůta, bude řízení zahájeno až po odstranění těchto nedostatků.

Poučení o návrhovém přestupku je potřeba, aby mohlo být řízení o návrhovém přestupku zahájeno. Poučovací povinnost má jak správní orgán, tak Policie ČR. Jak je v předcházejícím odstavci uvedeno, při příjmu oznámení je navrhovatel poučen na Policii ČR o návrhovém přestupku, kdy poučení, které vzal na vědomí, stvrdí podpisem na příslušném formuláři. Veřejný ochránce práv však zastává ten názor, že „*poučení účastníků přestupkového řízení je především věcí správního orgánu, který je příslušný k vedení řízení.*“⁴³

Návrh musí přesně obsahovat kdo je poškozeným a kdo je označen za pachatele, kdy, kde a jakým způsobem byl přestupek spáchán, případně jaká byla poškozenému způsobená škoda nebo újma.

V průběhu řízení může nastat situace, že po provedení důkazů a provedených šetření vyjde najevo, že přestupek, který byl zahájen na návrh, nebyl spáchán mezi osobami blízkými, v tomto případě je pokračováno v řízení z úřední povinnosti. V opačném případě, kdyby byl řešen „běžný“ přestupek a v průběhu řízení vyšlo najevo, že se stal mezi osobami blízkými, ke kterému návrh podán nebyl, řízení by muselo být zastaveno s odkazem na ust. § 66/2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.⁴⁴

Osoba blízká

Pojem osoba blízká vymezuje ust. § 68/4 přestupkového zákona. V něm je stanoveno, že osobou blízkou se rozumí příbuzný v pokolení přímém, osvojitel, osvojenec, sourozenec a manžel, partner. Jiné osoby v poměru

⁴³ ŠABATOVÁ, A.. <http://www.ochrance.cz>. [Online] 11. 3. 2014. [Citace: 18. 2. 2015.] http://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/Publikace/sborniky_stanoviska/Prestupky.pdf. str. 40.

⁴⁴ JEMELKA, L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o přestupcích a přestupkové řízení*. Praha : C. H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-355-4. s. 329.

rodinném nebo obdobném se pokládají za osoby sobě navzájem blízké jen tehdy, kdyby újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá právem pocítovala jako újmu svou vlastní. Jinými osobami v poměru rodinném nebo obdobnému rozumějí zejména druh a družka, osoby „sešvagřené“, osoby vychovávané ve společné domácnosti, popřípadě i snoubenci. Zda se bude skutečně jednat o osoby blízké, bude podle třeba posuzovat podle okolností každého konkrétního případu.

4.3 Sankce za přestupky proti občanskému soužití

Pro vymahatelnost žádaného stavu, který je upraven v přestupkovém zákoně, je nezbytné, aby adresát normy věděl, co jej čeká za následek v případě, že se dopustí protiprávního jednání a porušení žádaného stavu. V případě přestupkového zákona je právním následkem přestupku sankce, která může být uložena jeho pachateli jen na základě zákona. Při ukládání sankce za přestupek je nezbytné důsledné dodržování principu zákonnosti, kdy zákon ukládá za jakých podmínek je možnost uložit určitý druh a výši sankce. Skutkové podstaty přestupků a sankce za přestupek mohou být stanoveny pouze zákonem, nikoliv např. obecně závaznými vyhláškami obcí. Za přestupky lze uložit následující druhy sankcí:

- napomenutí,
- pokuta,
- zákaz činnosti,
- propadnutí věci,
- zákaz pobytu.

Za přestupek proti občanskému soužití lze uložit výše uvedené sankce, které jsou uvedeny v ust. § 11 přestupkového zákona. Sankci za přestupek lze uložit samostatně nebo společně s jinou sankcí. Výjimku tvoří napomenutí, které nelze kombinovat s pokutou.

Při určení druhu sankcí se postupuje dle ust. § 12 přestupkového zákona. Správní orgán přihlédne k závažnosti jednání, ke způsobu spáchání, okolnostem, ze kterých byl přestupek spáchán, k osobě pachatele, pohnutce, k míře zavinění

a k jeho následku. Vzhledem k tomu, že ukládání sankcí není tématem bakalářské práce, rád bych jen zmínil, že napomenutí je nejmírnějším druhem sankce, kterou lze uložit jen fyzické osobě za méně závažný přestupek. Je prvkem morálního odsouzení a má působit výchovně. Při zbylých druzích sankcí se při jejich ukládání a výměry postupuje dle ust. § 13-15 přestupkového zákona, kde je obecně uvedeno v jaké výši a rozsahu lze sankci uložit. Ve zvláštní části přestupkového nebo jiného zákona může být uvedeno, že za přestupek může být uložena sankce vyšší (např. výše pokuty). Výši pokuty v blokovém řízení upravuje ust. § 13/2 přestupkového zákona. Zde je explicitně uvedeno, že za přestupek lze v blokovém řízení uložit pokutu do 1 000 Kč, pokud přestupkový nebo jiný zákon nestanoví výši pokuty v blokovém řízení vyšší. U přestupků proti občanskému soužití zákon vyšší pokutu v blokovém řízení nestanovuje.

V ust. § 11/3 přestupkového zákona je uvedeno, že *„od uložení sankce lze v rozhodnutí o přestupku upustit, jestliže k nápravě pachatele postačí samotné projednání přestupku.“* Toto zákonné ustanovení jsem v praxi jako policista užíval u pachatelů přestupků proti občanskému soužití, kteří se svého jednání dopustili poprvé, z jejich chování a reakcí bylo patrné, že samotná přítomnost policie na místě, zjišťování skutečného stavu věci a projednání přestupku bylo pro ně dostatečnou zkušeností. Převážně se jednalo o drobné strkanice, urážky a nadávky, které vznikaly při přepravní kontrole v prostředcích městské hromadné dopravy nebo mezi mladistvými. V případě občanů, kteří se začali dohadovat s kontrolory v MHD, se v drtivé většině jednalo o jejich neznalost, kdy nechtěli kontrolorovi prokázat svojí totožnost. Po příjezdu policie na místo a řádném vysvětlení důvodu nutnosti prokázání totožnosti zpravidla svojí povinnost splnili a ne zřídka se kontrolorům za své chování a neznalost omluvili. U méně závažných přestupků u mladistvých se nám v praxi osvědčil způsob přivolání jejich rodičů na místo, kde jsme společně s rodiči celou záležitost projednali a dalších řešení již nebylo třeba.

Sankce u mladistvých

Osobou mladistvou se rozumí osoba, která v době spáchání přestupku dovršila patnáctý rok života a nepřekročila osmnáctý rok svého věku. Účelem sankcí za

přestupek u osob mladistvých je zejména preventivní charakter a výchovný účel. Mladistvému lze uložit všechny druhy sankcí s výjimkou sankce zákaz pobytu. Veškeré sankce musí být v souladu s ust. § 19 přestupkového zákona, který upravuje otázku osob mladistvých při ukládání sankcí.

Přestupky, kterých se dopustí osoba mladistvá nelze projednat v příkazním řízení. Zákonodárce v tomto případě chrání mladistvého, který nemusí, vzhledem ke svému rozumovému vyspění, důsledky nepodání odporu v zákonem stanovení lhůtě.

Při stanovení výše pokuty u mladistvých se ve správním řízení vždy horní hranice pokuty snižuje o polovinu, přičemž nesmí být výše pokuty vyšší než 2 000 Kč. Mladistvému nelze uložit v blokovém řízení pokutu vyšší než 500 Kč. Pokud však přestupkový nebo zvláštní zákon připouští v blokovém řízení uložit pokutu vyšší než 1 000 Kč, lze mladistvému uložit v blokovém řízení pokutu až do výše 1 000 Kč.

U přestupků proti občanskému soužití dle ust. § 49/1b až e) přestupkového zákona, je oprávněn správní orgán uložit pokutu do výše 20 000 Kč. Jak je výše uvedeno, u mladistvého se pokuta snižuje o polovinu, tedy na 10 000 Kč. V tomto případě při určení výše pokuty však správní orgán musí přihlídnout ke druhé podmínce při určování výše pokuty u mladistvého a tou je, že výše pokuty nesmí u mladistvého přesáhnout 2 000 Kč. V případě, že není výše pokuty v blokovém řízení stanovena ve zvláštní části přestupkového nebo jiného zákona, správní orgán využije ustanovení § 13/2 přestupkového zákona, kdy lze za přestupek uložit blokovou pokutu do výše 1 000 Kč, která se v případě mladistvého snižuje na polovinu, tedy na 500 Kč. V blokovém řízení za přestupek proti občanskému soužití lze osobě mladistvé uložit pokutu až do výše 500 Kč.

Sankci zákaz činnosti lze mladistvému uložit do maximální výše jednoho roku, za předpokladu, že by mu sankce nebránila v přípravě na jeho budoucí povolání.

5. OPRÁVNĚNÍ KONTROLORA

Během své praxe u Policie ČR se často setkávám s dotazy od spoluobčanů, jaké oprávnění má kontrolor v prostředcích hromadné dopravy, za účelem zjištění totožnosti černého pasažera, jestli je může zadržet do příjezdu hlídky policie, zda na ně může sahat, případně jinou formou je nutit k setrvání na místě. Obecně odpovědět na tuto otázku je poměrně složité už jenom proto, že každá kontrola, kdy dojde k jakékoliv rozepři, či nesouhlasem, se vyvíjí pokaždé jinak. V předchozích kapitolách bylo vysvětleno, co jsou přestupky a jaké je jejich řešení, avšak v některých vyhocených situacích může rozepře přerůst až ke spáchání samotného trestného činu.

5.1 Vznik smlouvy o přepravě

Smluvní vztah mezi cestujícím a dopravcem Dopravním podnikem hl. m. Prahy (dále DPP) vzniká a přepravní smlouva je uzavřena tím, že cestující využije svého práva k přepravě z jízdního dokladu, že nastoupí do vozidla nebo přepravního prostoru metra s platným jízdním dokladem.⁴⁵ Jízdním dokladem dle podmínek Pražské integrované dopravy (dále PID) je papírová jízdenka, elektronická jízdenka (tzv. Opencard) a SMS jízdenka. Jízdní doklad se stává platným ve chvíli, kdy papírová jízdenka je neprodleně označena po vstupu do vozidla nebo přepravního prostoru metra a výše ceny jízdenky odpovídá podmínkám dopravce. Elektronická jízdenka splňuje veškeré náležitosti stanovené přepravními podmínkami PID, jízdní doklad placený formou SMS se stává platným ve chvíli, kdy SMS jízdenka přijde jako příchozí zpráva na telefon cestujícího. Až poté, co cestujícímu přijde potvrzující SMS o zaplacení jízdného, smí cestující vstoupit do vozidla nebo přepravního prostoru metra. Toto

⁴⁵ **ROPID.** <http://www.ropid.cz>. [Online] [Citace: 14. 2. 2014.] [http://www.ropid.cz/tarif/smluvni-prepravni-podminky-pid-\(metro,-tramvaje,-lanova-draha,-autobusy,-plavidla\)_s189x1218.html](http://www.ropid.cz/tarif/smluvni-prepravni-podminky-pid-(metro,-tramvaje,-lanova-draha,-autobusy,-plavidla)_s189x1218.html).

ustanovení podmínek PID je důležité pro ty případy, kdy cestující má připravený tvar SMS k odeslání a v případě, že zahlédne kontrolory tuto SMS odešle. Pro tyto případy přícházení potvrzení o zaplacení SMS jízdenky se zpožděním přibližně 3 minuty.

5.2 Přepravní kontrola

Na základě smluvních přepravních podmínek jsou „kontrolou dodržování tarifních a přepravních podmínek v provozu PID pověřeni přepravní kontroloři DPP, na základě smlouvy o pověření jednotné kontroly ve veřejné linkové dopravě provozované v systému PID.“⁴⁶ V případě zjištění porušení tarifních a přepravních podmínek je kontrolor oprávněn cestujícího penalizovat, vykázat z dopravního prostředku nebo placeného prostoru metra, případně upozornit na porušení přepravních podmínek a trvat na odstranění nedostatku ze strany cestujícího (např. uvolnit místo k sezení starší osobě).

Nejčastějším porušením přepravních podmínek a porušením přepravního řádu⁴⁷ je jízda bez jízdního dokladu, jízda bez platného jízdního dokladu nebo zapomenutí elektronického jízdního dokladu. „Cestující, který se není schopen prokázat platným jízdním dokladem, zaplatí jízdné a přírůžku ve výši 1 500 Kč, která když je zaplacená nejdéle 15. kalendářní den se snižuje na 800 Kč.“⁴⁸ Cestující, který se prokáže časovou jízdenkou s delší než měsíční platností s poskytnutým datem narození a dalšími identifikačními údaji platnými v době

⁴⁶ **ROPID.** <http://www.ropid.cz>. [Online] [Citace: 14. 2. 2014.] [http://www.ropid.cz/tarif/smluvni-prepravni-podminky-pid-\(metro,-tramvaje,-lanova-draha,-autobusy,-plavidla\)_s189x1218.html](http://www.ropid.cz/tarif/smluvni-prepravni-podminky-pid-(metro,-tramvaje,-lanova-draha,-autobusy,-plavidla)_s189x1218.html). Čl. 8 odst. 1.

⁴⁷ **DOPRAVNÍ, Podnik, hl., m., Prahy.** www.dpp.cz/. [Online] 14. 12. 2008. [Citace: 12. 2. 2014.] <http://www.dpp.cz/prepravni-rad-vynatek/>.

⁴⁸ **ROPID.** <http://www.ropid.cz>. [Online] [Citace: 14. 2. 2014.] [http://www.ropid.cz/tarif/smluvni-prepravni-podminky-pid-\(metro,-tramvaje,-lanova-draha,-autobusy,-plavidla\)_s189x1218.html](http://www.ropid.cz/tarif/smluvni-prepravni-podminky-pid-(metro,-tramvaje,-lanova-draha,-autobusy,-plavidla)_s189x1218.html). Čl. 8 odst. 4.

kontroly, a tuto skutečnost prokáže do 15. kalendářních dní od provedení kontroly, zaplatí přírážku 50 Kč.

V prosinci roku 2013 se dostavili na Místní oddělení Policie ČR, kde sloužím, dva kontroloři DPP, kteří přišli v doprovodu „černého pasažéra“, u kterého potřebovali zjistit jeho totožnost. Po ztotožnění cestujícího jsem kontrolory požádal, zda by byli ochotni mi prozradit něco ze své praxe kontrola z důvodu, že píši bakalářskou práci na téma Přestupky proti občanskému soužití, se zaměřením na oprávnění kontrolora při zjištění totožnosti „černého pasažéra.“ Kontroloři souhlasili, avšak pod podmínkou zachování anonymity. Z rozhovoru, který jsem s nimi vedl, vyplynulo, že hlavní motivací pro práci kontrolora v prostředcích MHD je pro ně nadstandardní finanční ohodnocení, zázemí a jistota stabilní společnosti. Překvapilo mě, že ani jeden z kontrolorů nedělal svojí práci z tzv. přesvědčení, a z jejich reakcí bylo patrné, že na své zaměstnání nejsou příliš hrdí. Zřejmě nejde dělat toto psychicky velmi náročné povolání z takového přesvědčení, jako mají například hasiči, zdravotníci nebo policisté. Satisfakcí pro ně samotné by však mohl být pozitivní a uspokojivý pocit z dobře vykonané práce. Dozvěděl jsem se, že přijetí na pozici kontrola předchází náročné psychologické vyšetření, kterým projde přibližně jeden z dvaceti žadatelů. Po přijetí do pracovního poměru jsou na měsíčním kurzu, kde se učí Všeobecné přepravní podmínky, tarify dopravce, zákony, které je nezbytné znát pro výkon jejich povolání a další předpisy související s PID. Celé školení je zakončeno zkouškou. Na otázku, jak se často dostávají do konfliktu s „černými pasažéry“, mi bylo odpovězeno, že každý den, co jsou ve službě, se dostávají do konfliktních situací. Většina těchto situací vzniká díky neznalosti cestujících předkládat své osobní doklady, kdy v případě jízdy bez platného jízdního dokladu je toto jejich povinnost. Z tohoto důvodu je na místo volána policie. Při příjezdu Policie ČR nebo Městské policie však v drtivé většině vše proběhne bez komplikací a totožnost osob, bez platné jízdenky, je zjištěna. V horších případech to končí zastrašováním, urážkami, vulgarismy a sprostými gesty vůči kontrolorům. Ani jeden z dotazovaných kontrolorů nebyl během své praxe fyzicky napaden a nebylo mu způsobeno zranění.

5.3 Možnosti kontrolora při zajišťování práva dopravce

Před tím než budou oprávnění kontrolora při zajišťování práva dopravce, s přihlédnutím k možnému vývoji kontroly, podrobněji zkoumány a vyhodnocovány, rád bych zmínil, že bylo při tomto postupováno dle právních norem účinných k 31. prosinci 2013.

Jak bylo již v předchozích podkapitolách zmíněno kontrolor DP je oprávněn na základě uzavřené smlouvě o přepravě kontrolovat dodržování plnění této smlouvy. Pojem přepravní kontrola je upraven v ust. § 37/4d) zákona č. 266/1994 Sb., o drahách, a dále také v ust. § 18a /2c) zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, který říká že *„Cestující je povinen na výzvu pověřené osoby se prokázat platným jízdním dokladem, neprokáže-li se platným jízdním dokladem, zaplatit jízdné a přírážku, nebo se prokázat osobním dokladem a sdělit osobní údaje potřebné na vymáhání zaplacení jízdného a přírážky.“*

Zákonodárce myslel i na tu skutečnost, že cestující u sebe nebude mít osobní doklad, kterým by mohl věrohodně prokázat svojí totožnost nebo by nechtěl potřebnou součinnost kontrolorovi poskytnout. V zákoně⁴⁹ je uvedeno: *„V případě, že se cestující neprokáže stanovenými osobními doklady, je povinen na výzvu pověřené osoby jí následovat na vhodné pracoviště veřejné správy ke zjištění totožnosti, anebo na výzvu pověřené osoby setrvat na vhodném místě do příchodu osoby oprávněné zjistit totožnost cestujícího.“* Za předpokladu, že cestující je ochoten spolupracovat s kontrolorem a následovat jej na pracoviště správního orgánu za účelem zjištění jeho totožnosti, nestává se osobou omezenou jakkoliv na osobní svobodě. Po příchodu ke správnímu orgánu, zpravidla se jedná o pracoviště Policie ČR, příp. Obecní či Městské policie, zde sdělí cestující údaje ke své osobě a provedenými lustracemi v Centrálním registru obyvatel se ověří jeho totožnost. Policie ČR je oprávněna zjistit totožnost osoby *„na žádost jiné osoby, která má na zjištění totožnosti právní*

⁴⁹ Zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů.

*zájem a zjištěné osobní údaje předat osobě, která o prokázání totožnosti požádala.*⁵⁰

Zákon⁵¹ však nestanoví žádnou úpravu jak postupovat v případě, že cestující nechce prokázat svojí totožnost, odmítá kontrolora následovat ke zjištění totožnosti ke správnímu orgánu, odmítá se zdržet na místě do příjezdu Policie ČR nebo „černý pasažér“ odmítá spolupracovat, je celé jednání kontrolora dosti hraniční a lehce se může dopustit přestupku, nebo trestné činu. V tomto případě je kontrolor nucen čekat, jak se cestující začne chovat a adekvátně reagovat na jeho chování a reakce. Nemůže násilím nebo pohrůzkou násilí cestujícího nutit k předložení dokladů, držet ho na místě nebo jej nutit, aby ho kamkoliv následoval. Tímto jednáním by se kontrolor mohl dopustit trestného činu omezování osobní svobody dle ust. § 171 zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

Jak má kontrolor postupovat v případě, že cestující nechce spolupracovat a snaží se z místa utéct a vyhnout se tak povinnosti zaplacení jízdného a přírážky? Tuto otázku řešil Nejvyšší správní soud, kdy mimo jiné v odůvodnění rozsudku uvedl „*Útok na zájem chráněný zákonem nemusí mít nutně jen podobu přestupku nebo trestného činu (to dikce zákona nevyžaduje), ale může mít též podobu deliktu civilního.*“⁵² Soud tedy konstatoval, že kontrolor je oprávněn hájit majetková práva dopravce. Dále se soud vyjádřil k tomu, kdy cestující nesplní svojí primární povinnost, nepředloží jízdní doklad a ani nesplní povinnost, kterou mu ukládá ustanovení § 37/5d) zákona č. 266/1994 Sb., o drahách. Tímto jednáním se cestující dopouští přinejmenším civilního deliktu, kdy za určitých okolností může jít i o přestupek proti majetku. V případě, že se

⁵⁰ § 63 odst. 2 písm. k) zákona č. 273/2008 Sb., o policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

⁵¹ Zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů. Zákon č. 266/1994 Sb., o drahách, ve znění pozdějších předpisů.

⁵² Rozsudek Nejvyššího správního soudu Č.j. 1 AS 34/2010-73. ze dne 9.9.2010. bod. 60.

cestující pokusí utéct, tím porušuje povinnost ukládanou mu podle § 37/5d) zákona č. 266/1994 Sb., o drahách, a nelze tedy vyloučit právo kontrolora odvrátit útok zadržením cestujícího. „Právě pokus o únik cestujícího z místa, kde jej revizor vyzval k vyčkání na příchod osoby oprávněné zjistit totožnost cestujícího, je útokem na majetková práva provozovatele, tedy na zájem chráněný zákonem. Úspěšným útekem "černého pasažera“ bude dokončeno jeho protiprávní jednání, kterým bylo využití přepravních služeb provozovatele bez zaplacení stanoveného jízdného a přírážky. Zadržením "černého pasažera“ bude tento útok odvrácen a bude zabráněno vzniku majetkové škody na straně provozovatele.“⁵³

Nejvyšší správní soud tedy konstatoval, kdy lze využít institutu nutné obrany, aby bylo zajištěno právo dopravce na zaplacení jízdného a přírážky pro jeho pozdější vymáhání. Kontrolorovo počínání v mezích nutné obrany musí probíhat v době, kdy je útok na zájem dopravce přímo hrozící nebo trvající a nesmí být zcela zjevně nepřiměřené formě útoku. Dále nesmí použít větší síly než je nezbytně nutné k dosažení cíle jeho zákroku.⁵⁴ Cílem jeho zákroku je ochrana majetkových práv dopravce. Kontrolor tedy nesmí užít prostředky, které povedou nebo mohou vést k újmě na zdraví nebo na majetku cestujícího nebo jiné osoby. Tohoto cíle lze dosáhnout znemožněním útoku cestujícího a zjištěním jeho totožnosti osobou k tomu oprávněnou.

Naproti tomu musí zasahující kontrolor reagovat na násilí vůči jeho osobě ze strany cestujícího. Cestující, který proti kontrolorovi použije fyzickou sílu, pustí se s ním do strkanice, udeří jej, musí nést tomu odpovídající riziko v podobě adekvátní reakce na formu útoku. Zákon o přestupcích dává kontrolorovi možnost se proti tomuto novému útoku ze strany cestujícího bránit.

Během své policejní praxe jsem se několikrát setkal s případem, kdy cestující si po příjezdu hlídky Policie ČR na místo stěžoval, že byl slovně uražen

⁵³ Rozsudek Nejvyššího správního soudu Č.j. 1 AS 34/2010-73. ze dne 9.9.2010.

⁵⁴ § 2 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

a fyzicky napadán ze strany kontrolora MHD. V jednom případě po vytěžení zúčastněných osob bylo zjištěno, že postarší cestující byl kontrolován při opouštění placeného přepravního prostora metra, kdy po předložení jízdního dokladu bylo kontrolory zjištěno, že platnost jízdního dokladu propadla o dvě minuty. Tedy v době kontroly, neměl postarší cestující platný jízdní doklad. Cestující kontrolorům oponoval tím, že se špatně pohybuje a vzhledem k tomu, že zastávka metra nedisponuje eskalátory, trvalo mu delší dobu vystoupit po klasických schodech. Dále cestující poukazoval na to, že se mu kontroloři posmívali a doporučovali mu, aby si raději vzhledem ke svému zdravotnímu stavu koupil jízdenku s delším časovou platností, chovali se vůči němu nadřazeně, s posměchem reagovali na jeho zdravotní stav a projevovali se vůči němu despoticky. Cestující ukázal, jak mu byl poškozen kabát při strkanici s kontrolory, když je upozorňoval na jejich nevhodné chování. Celé záležitost byla po provedeném šetření a vyslechnutí svědků incidentu vyhodnocena jako přešůpek proti občanskému soužití dle ust. § 49/1a) zákona č. 200/1990 Sb., o přešůpcích, kterého se dopustili kontroloři dopravního podniku. Celá věc byla po řádném zadokumentování oznámena ke správnímu orgánu k projednání.⁵⁵ Ze strany cestujícího byla kontrolorům poskytnuta potřebná součinnost při zjištění totožnosti.

⁵⁵ § 58 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přešůpcích, ve znění pozdějších předpisů.

6. PRŮZKUM

Pro průzkum jsem se rozhodl zvolit kvantitativní šetření, které jsem provedl dotazovací metodou prováděnou technikou strukturovaného dotazníku. Sběr dat byl proveden v květnu roku 2014. Dotazované osoby byly kontaktovány a část dotazníků byla vyplňována při návštěvě policejního oddělení, kde pracuji, při čekání na vyřízení jejich záležitostí. Dále pak byl průzkum prováděn na zastávkách městské hromadné dopravy v Praze.

Průzkumem bylo sledováno, jaké mají spoluobčané povědomí o přestupcích se zaměřením na přestupky proti občanskému soužití. Při sběru dat jsem se snažil do vyplňování dotazníků nezasahovat. Na policejní služebně byla v prostorách recepce umístěna přihrádka na vhození vyplněných anonymních dotazníků. Při vyplňování dotazníků na zastávkách městské hromadné dopravy jsem se snažil na dotazy respondentů neodpovídat, aby nebyl zmařen účel tohoto průzkumu.

Vyhodnocením nashromážděných informací z dotazníků jsem byl překvapen následujícím zjištěním. Téměř 84% dotázaných mělo osobní zkušenost s přestupkem, kdy v drtivé většině 69% se jednalo o zkušenost s přestupkem v dopravě. Na druhou stranu s přestupkem proti občanskému soužití mělo osobní zkušenost pouze 11% dotázaných. Při vyhodnocení znalosti pojmů „osoba blízká“ a „návrhový přestupek“ byla u „osoby blízké“ 93% znalost dotazovaných, což odpovídalo mému předpokladu. Překvapen jsem byl 43% znalostí u „návrhového přestupku“. Domnívám se, že se nejednalo o přesnou znalost definice tohoto pojmu u dotazovaných, a že při zaškrtnutí odpovědi „Ano“, si respondent řekl, „že se jedná o domluvu a možnost výběru potrestání.“ Osobní zkušenost s přestupkem proti občanskému soužití mělo 12 dotazovaných osob v 83% se jednalo o zkušenost s přestupkem dle ustanovení § 49/1c) zákona č. 200/1990 Sb. Do konfliktní situace s revizorem se dostalo celkem 18% dotazovaných.

Dotazník je uveden v příloze č. 1.

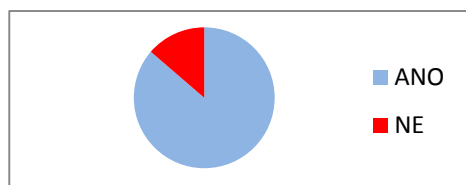
1. Setkal(a) jste se osobně nebo byl jste někdy trestán(a) za přestupek?

Tabulka 1 - Osobní zkušenost s přestupkem

	Absolutní četnost	Relativní četnost
ANO	88	83,8%
NE	17	16,2%
Celkem	105	100%

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 1 - Osobní zkušenost s přestupkem

Zdroj: vlastní zpracování

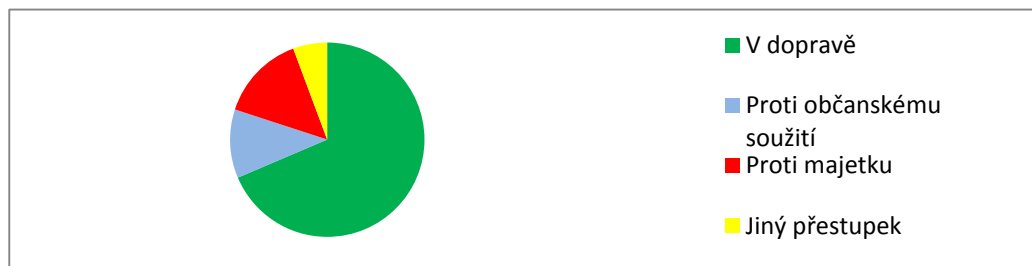
2. Se kterými druhy přestupků jste se vy osobně setkal (a)?

Tabulka 2 - Osobní zkušenost s různými druhy přestupků

	Absolutní četnost	Relativní četnost
V dopravě	72	68,6%
Proti občanskému soužití	12	11,4%
Proti majetku	15	14,3%
Jiný přestupek	6	5,7%
Celkem	105	100%

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 2 - Osobní zkušenost s různými druhy přestupků

Zdroj: vlastní zpracování

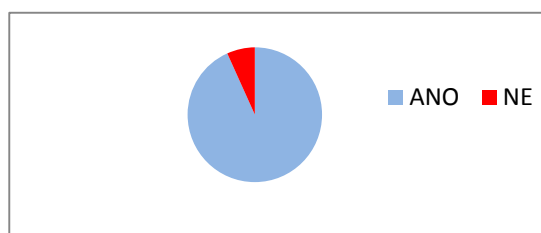
3. Znáte pojem tzv. „osoba blízká“?

Tabulka 3 - Znalost pojmu "osoba blízká"

	Absolutní četnost	Relativní četnost
ANO	98	93,3%
NE	7	6,7%
Celkem	105	100%

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 3 - Znalost pojmu "osoba blízká"

Zdroj: vlastní zpracování

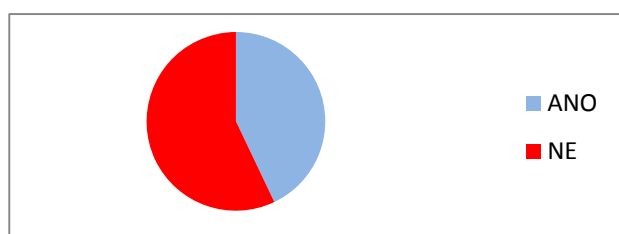
4. Znáte pojem tzv. „návrhový přestupek“?

Tabulka 4 - Znalost pojmu "návrhový přestupek"

	Absolutní četnost	Relativní četnost
ANO	45	42,9%
NE	60	57,1%
Celkem	105	100%

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 4 - Znalost pojmu "návrhový přestupek"

Zdroj: vlastní zpracování

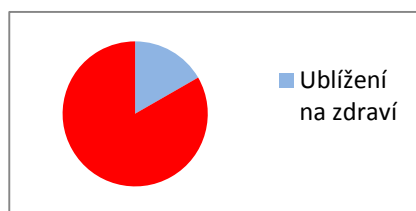
5. Pro jakou skutkovou podstatu přestupku proti občanskému soužití ust. § 49 zák. č. 200/1990 Sb., jste byl (a), nebo někdo z vašeho okolí trestán (a)?

Tabulka 5 - Skutková podstata přestupku proti občanskému soužití

	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ublížení na cti	0	0%
Ublížení na zdraví	2	16,7%
Úmyslné narušení občanského soužití.	10	83,3%
Omezení práv menšin	0	0%
Jiná újma menšin	0	0%
Celkem	12	100%

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 5 - Skutková podstata přestupku proti občanskému soužití

Zdroj: vlastní zpracování

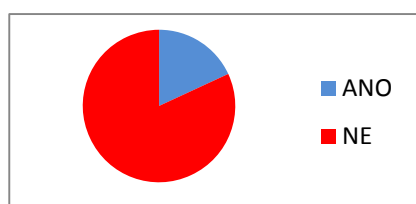
6. Dostal (a) jste se někdy do konfliktu s revizorem?

Tabulka 6 - Konflikt s revizorem

	Absolutní četnost	Relativní četnost
ANO	19	18,1%
NE	86	81,9%
Celkem	105	100%

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 6 - Konflikt s revizorem

Zdroj: vlastní zpracování

7. ZÁVĚR

Cílem této práce bylo seznámit čtenáře s problematikou přestupků proti občanskému soužití, se zaměřením na oprávnění kontrolora v dopravních prostředcích při zajištění práva dopravce. Kontrolor v dopravních prostředcích pro určitou část cestujících znamená nevíтанou společnost. Tito lidé si myslí, že přeprava městskou hromadnou dopravou je veřejnou službou, která je provozována zdarma, avšak nevidí nebo nechtějí vidět, že se jedná o zpoplatněnou službu, která vzniká na základě smluvního vztahu, kterého je účastníkem ve chvíli, kdy nastoupí do prostředku MHD nebo přepravního prostoru metra. Tato část cestujících si neuvědomuje, že svým jednáním se dopouští porušování Smluvních přepravních podmínek a Přepravního řádu, ale mohou se též dopustit přestupku proti majetku dle ust. § 50 přestupkového zákona. Při nastalé kontrole se může díky jejich přístupu a následnému chování vůči kontrolorům dopustit jednak přestupku proti občanskému soužití, ale i trestného činu.

Je nesporné, že práce kontrolora je psychicky velmi náročné povolání, kdy o konfliktní situaci není nouze. I z tohoto důvodu jsou důležitým kritériem pro přijetí do pracovního poměru náročné psychologické testy. Kontroloři jsou důkladně proškolení, aby věděli, jak s „černými pasažéry“ komunikovat, a jak s nimi jednat. Vzhledem k tomu, že nepožívají žádnou zvláštní právní ochranu, jako například úřední osoby, nebo oprávnění, musí při výkonu svého zaměstnání vystupovat v zákonných mezích, jako kterýkoliv jiný občan. Při případném napadání ze strany „černého pasažera“ jeho nadávek, urážek, útěku či fyzického útoku, musí v mezích nutné obrany adekvátně reagovat na vzniklou situaci, tedy nesmí z preventivních důvodů omezit osobu na osobní svobodě, na slovní urážky reagovat fyzickým útokem a podobně.

Při zpracování bakalářské práce, studiem příslušných právních předpisů, judikátů soudů a další odborné literatury jsem došel k závěru, že Česká republika nutně potřebuje centrální registr přestupků. Z vlastní praxe a poznatků mohu

uvést, že často řešíme stejného přestupce opakovaně pro stejný nebo i jiný přestupek, kdy sankce uložená za přestupek se mívá účinkem a přestupci se dopouštějí dalších přestupků. Zde bych jako příklad uvedl chování narkomanů, bezdomovců a jiných osob, které svým nevhodným chováním opakovaně narušují občanské soužití. Centrální registr přestupků by byl prospěšný zejména v tom, že recidivní přestupci by mohli být přísněji trestáni za své opakované protiprávní jednání a ochrana zákonem stanovených hodnot by byla účinnější. Výstupy z tohoto registru by mohly využívat nejen správní orgány, ale například také soudy v trestních věcech, za účelem zjištění přestupkové historie obžalované osoby.

Vzhledem k závažnosti jednání osob podezřelých ze spáchání přestupku proti občanskému soužití je projednání před správním orgánem zcela dostatečné. Proti rozhodnutí správního orgánu, s výjimkou blokového řízení, je možno podat odvolání proti uložené sankci a v případě pravomocného rozhodnutí lze využít správního soudnictví.

8. SEZNAM POUŽITÝCH PRAMENŮ

Monografie

ČECHMÁNEK, B., HORZINKOVÁ, E. *Přestupky a správní trestání*. Praha : Eurounion, 2003. ISBN 80-7317-025-6.

ČERVENÝ, Z., ŠLAUF, V. *Přestupkové právo. Komentář k zákonu o přestupcích včetně textu souvisejících předpisů*. Praha : Linde, 2008. ISBN 978-80-7201-713-3.

GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2009. ISBN 978-80-7380-233-2.

HORZINKOVÁ, E., FIALA, Z. *Správní právo hmotné. Obecná část*. Praha : Leges, 2010. ISBN 978-80-87212-55-4.

HORZINKOVÁ, E., NOVOTNÝ, V. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-096-3.

HORZINKOVÁ, E., NOVOTNÝ, V. *Správní právo procesní. 2. aktualizované vydání*. Praha : Leges, 2008. ISBN 978-80-87212-01-1.

JEMELKA, L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o přestupcích a přestupkové řízení*. Praha : C. H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-355-4.

KLUGEROVÁ, J., PRÁZOVÁ, I., VACÍNOVÁ, T. *Jak vypracovat bakalářskou, diplomovou, rigorózní a disertační práci*. Praha : Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2010. ISBN 978-80-7452-004-4.

MATES, P., a kol. *Základy správního práva trestního. 5. vydání*. Praha : C. H. Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-357-8.

NAHODIL, T., HRABÁK, J. *Správní řád s výkladovými poznámkami a vybranou judikaturou : komentář*. Praha : Wolters Kluwer, 2012. ISBN 978-80-7357-959-3.

SKULOVÁ, S., et al. *Správní právo procesní*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-110-6.

SLÁDEČEK, V. *Zákon o Veřejném ochránci práv. Komentář. 2. vydání*. Praha : C. H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-158-1.

Legislativní zdroje a judikatura

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., ÚSTAVA ČESKÉ REPUBLIKY.

Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky.

Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon České národní rady č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 266/1994 Sb., o drahách, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 273/2001 Sb., o právech národnostních menšin, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 273/2008 Sb., o policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu Č.j. 2 AS 60/2006-53. ze dne 17.1.2007.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu Č.j. 5 AS 76/2009-53. ze dne 23.4.2010.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu Č.j. 1 AS 34/2010-73. ze dne 9.9.2010.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu Č.j. 1 AS 24/2010. ze dne 12.5.2011.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu Č.j. 8 AS 16/2012-52. ze dne 27.3.2013.

Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové Sp. zn. 52Ca 53/2008. ze dne 20.1.2009.

Rozsudek Městského soudu v Praze Č.j. 1A 24/2010-22. ze dne 12.5.2011.

Internetové zdroje

DOPRAVNÍ, Podnik, hl. m. Prahy. www.dpp.cz. [Online] [Citace: 14. 2. 2014.] <http://www.dpp.cz/>.

DOPRAVNÍ, Podnik, hl. m. Prahy. www.dpp.cz/. [Online] 14. 12. 2008. [Citace: 12. 2 2014.] <http://www.dpp.cz/prepravni-rad-vynatek/>.

NEJVYŠŠÍ, SPRÁVNÍ, SOUD, ČR. www.nssoud.cz. [Online] [Citace: 31. 12 2013.] <http://www.nssoud.cz/>.

ROPID. <http://www.ropid.cz>. [Online] [Citace: 14. 2. 2014.] [http://www.ropid.cz/tarif/smluvni-prepravni-podminky-pid-\(metro,-tramvaje,-lanova-draha,-autobusy,-plavidla\)_s189x1218.html](http://www.ropid.cz/tarif/smluvni-prepravni-podminky-pid-(metro,-tramvaje,-lanova-draha,-autobusy,-plavidla)_s189x1218.html).

ŠABATOVÁ, A.. <http://www.ochrance.cz>. [Online] 11. 3 2014. [Citace: 18. 2. 2015.] http://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/Publikace/sborniky_stanoviska/Prestupky.pdf.

WOLTERS, KLUWER. www.systemaspi.cz. [Online] LexRank. [Citace: 31. 12 2013.].

9. SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 - Osobní zkušenost s přestupkem	46
Tabulka 2 - Osobní zkušenost s různými druhy přestupků	46
Tabulka 3 - Znalost pojmu "osoba blízká"	47
Tabulka 4 - Znalost pojmu "návrhový přestupek"	48
Tabulka 5 - Skutková podstata přestupku proti občanskému soužití	48
Tabulka 6 - Konflikt s revizorem	49

10. SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1 - Osobní zkušenost s přestupkem	46
Graf č. 2 - Osobní zkušenost s různými druhy přestupků	47
Graf č. 3 - Znalost pojmu "osoba blízká"	47
Graf č. 4 - Znalost pojmu "návrhový přestupek"	48
Graf č. 5 - Skutková podstata přestupku proti občanskému soužití	49
Graf č. 6 - Konflikt s revizorem	49

11. SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek č. 1 - Hierarchie právních norem.....	13

12. SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 - Dotazník.....	56

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Pavel Komžák

Obor: Právo v podnikání

Forma studia: kombinovaná

Název práce: Přestupky proti občanskému soužití se zaměřením na oprávnění
kontrolora v dopravních prostředcích při zajištění práva dopravce

Rok: 2015

Počet stran: 55

Celkový počet stran příloh: 1

Počet titulů české literatury a pramenů: 30

Počet internetových zdrojů: 6

Vedoucí práce: JUDr. Jozef Bandžak, Ph.D.